

Asia: VN/13333/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (valmistavan opetuksen lisäopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoitus)

Lausunnonantajan lausunto

Mitä mieltä olette perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta?

Valmistava opetus tukee oppilaiden kielellisiä ja muita valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Tarve valmistavalle opetukselle on ilmeinen, sillä niiden oppilaiden määrä, joilla on ainoastaan alkeis- tai alkava peruskielitaito koulunkäyntikielissä, on esityksen mukaan kasvussa.

STTK suhtautuu erittäin kriittisesti esitykseen, jossa valmistava opetus rajattaisiin koskemaan vain ulkomailla syntyneitä maahanmuuttotautaisia oppilaita. Karvin arvioinnin mukaan noin 10 prosenttia valmistavan opetuksen osallistujista on Suomessa syntyneitä maahanmuuttotautaisia. Suomessa syntyneiden maahanmuuttotautisten oppilaiden rajaamiselle valmistavan opetuksen ulkopuolelle ei ole esitetty kattavia perusteluja eikä arvioitu sen vaikutuksia. Esityksessä ei myöskään ole esitelty toimia, joilla jatkossa varmistettaisiin oppilaiden yhdenvertaisen kielellisen tuen toteutuminen.

Onko perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus mielestänne tarpeellinen?

-

Onko perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitusratkaisu toimiva?

-

Onko teillä lausuttavaa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottamista koskevaan osuuteen esityksessä?

Hallituksen esitys aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen korottamisesta herättää laajaa huolta erityisesti yhdenvertaisuuden ja lasten hyvinvoinnin näkökulmasta. Esityksen tavoitteena on kompensoida kunnille tehtävää valtionosuuden vähennystä, mutta sen seuraukset kohdistuvat

suoraan lapsiperheisiin ja erityisesti pienituloisiin sekä sosioekonomisesti heikommassa asemassa oleviin.

Esitetyt maksujen korotukset voivat johtaa siihen, että aamu- ja iltapäivätoimintaan ei olisi kaikkien perusopetuksessa olevien lasten saatavilla tai pääsy tähän toimintaan hankaloituisi. Muutokset asettaisivat tällöin sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat lapsiperheet muihin verrattuna eriarvoiseen asemaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ulkopuolelle jääminen voi puolestaan suoraan vaikuttaa negatiivisesti lasten fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Korotukset voivat vaikeuttaa myös työn ja perhe-elämän yhteensovittamista sekä vanhempien työssäkäyntiä, mikäli lapsille ei pystytä järjestämään hoitoa työpäivien ajaksi.

Huolimatta siitä, että hallituksen esityksessä tunnistetaan näitä riskitekijöitä, mitään konkreettisia keinoja ongelmien ehkäisemiseksi ei ole esitetty. STTK pitää tätä erittäin huolestuttavana puutteena esityksessä. Mikäli edellä mainittuihin ongelmakohtiin ei esitetä korjaavia toimenpiteitä, ehdotetusta maksujen korotuksesta tulisi luopua kokonaan.

Onko teillä lausuttavaa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen indeksisäännöstä koskevaan osuuteen esityksessä?

-

Onko teillä muuta lausuttavaa esitysluonnoksesta (esim. vaikutusarvioinnit)

-

Nousiainen Riina
STTK ry.